PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG DOLGOZÓINAK LAPJA

III. évfolyam, 4. szám

1988. augusztus

Országgyűlési képviselőnk nyilatkozata

„Ez a parlament más..."

Parkerdőgazdaságunk főigazgatóját, *dr. Berdár Bélát* 1985-ben választották meg Pest megye 25. számú választókörzetének országgyűlési képviselőjévé. E körzet tizenkét, a főváros agglomerációs övezetében fekvő, jórészt kiemelt idegenforgalmi jelentőségű települést foglal magába. Mintegy harmincezren élnek itt, a magyarok mellett német, szerb és szlovák nemzetiségűek is. Dr. Berdár Bélát ezúttal politikai, közéleti tevékenységéről kérdeztük.

— *Berdár elvtárs, azt hiszem, túlzás nélkül állítható, hogy a magyar közélet évtizedek óta nem volt ilyen élénk. Napirenden van, az országos pártértekezlet vitája és állásfoglalása nyomán bizonyos elemeiben kezd megvalósulni a politikai intézményrendszer átfogó reformja. Amennyire a hírközlő szervek információi alapján megítélhető, az országgyűlés munkája is sok új vonást mutat. Ön, mint képviselő, hogyan látja „belülről" a parlamenti tevékenység változását?*

— Előljáróban szeretném leszögezni, hogy teljes mértékben támogatom, és erőm, lehetőségeim szerint igyekszem elősegíteni politikai életünk megújhodását. A kibontakozó reformtörekvéseket igen pozitívnak, társadalmunk jövője szempontjából meghatározónak tartom. Remélem, hogy — a híressé vált gorbacsovi megfogalmazással élve — a „több szocializmus és több demokrácia" irányába haladunk, s hiszem, hogy ennek az útnak nincs valóságos alternatívája.

Ami konkrétan az országgyűlés, a képviselők munkáját illeti: „belülről", a parlamenti tevékenység közvetlen részeseként sem tapasztalok más tendenciákat, mint amelyek a tömegkommunikáció révén mindenki számára érzékelhetők. Az országgyűlés munkájában nincs semmi titok, leplezni való. Bár a nyilvánosság erősítésében még sok a teendő, úgy látom, a társadalom viszonylag hiteles képet kap a legfelsőbb államhatalmi szerv működéséről.

Ez a parlament nagy mértékben különbözik az előző évtizedek törvényhozó testületeitől. A kettős jelölés általánossá tétele, a jelölőgyűlések sokkal aktívabb atmoszférája már megválasztásának körülményeit is jelentősen demokratikusabbá változtatta. Az országgyűlésben igazi viták, valódi vélemény- és érdekütköztetések kezdenek kialakulni. Az a parlament, amely korábban szinte fenntartások nélkül fogadta el a végrehajtó hatalom előterjesztéseit — s így, valljuk meg, lényegében a végrehajtó hatalom eszközévé degradálta önmagát — egyre aktívabban beleszól mind a döntéselőkészítési folyamatokba, mind a döntésekbe. Ma már senki sem állíthatja, hogy az országgyűlés valamiféle szavazógépezet lenne; a törvényhozók valóban kezdenek törvényt alkotni, s nem csupán megszavazni és megtapsolni. Mindez — természetesen — előnyösen befolyásolja az egyes képviselők megítélését is. A képviselőknek kezd „arcuk lenni", kezd kirajzolódni, hogy milyen álláspontot foglalnak el az egyes kérdésekben. Őszintén megmondom, korábban velem is előfordult, hogy nem tudtam, ki az országgyűlési képviselőm, pedig mindig érdeklődtem a közügyek iránt. Mindezzel nem azt akarom állítani, hogy a korábbi képviselők nem alkottak volna önálló véleményt — ellenkezőleg, sok kimagasló személyiség akadt köztük —, de egyrészt nem nagyon „illett" eltérni az uralkodó állásponttól, másrészt nem is kaptak olyan nyilvánosságot, mint mi.

Az országgyűlés munkájában általában pozitív folyamatok kezdenek kibontakozni. De — sok képviselőtársammal együtt — az a meggyőződésem, hogy e folyamatokat tovább kell erősíteni, mélyíteni, tovább kell munkálkodni azon, hogy az országgyűlés hatékonyabban töltse be funkcióit.

— *Konkrétan mire gondol?*

— Jól ismert, hogy az országos pártértekezlet állásfoglalása nagyon fontos teendőket fogalmaz meg az államélet továbbfejlesztéséről, intézményeinek korszerűsítéséről. E követelmények érvényesítésével igen hangsúlyosan egyetértek. Ezen belül néhány részkérdésről — a teljesség igénye nélkül — szeretnék külön is szólni.

Véleményem szerint *új, még demokratikusabb választási törvényre van szükség.* Lehetővé kell tenni, hogy ne csak a HNF, hanem más társadalmi szervezetek — akár helyi, de az adott területen fontos érdekeket kifejező, legitim csoportok, egyesületek — is indíthassanak jelölteket. Általában támogatom, hogy több, akár tucatnyi jelölt versengjen a mandátumért. Ugyanakkor nyilván célszerű, ha valahol határt húzunk; a nagyon kevés embert érintő, részletproblémák képviseletét komplexebb érdekrendszerek kifejezésébe érdemes beépíteni.

Azon képviselők közé tartozom, akik ***kizárólagossá akarják tenni az országgyűlés törvényhozó funkcióját.*** Nem tartom helyesnek, hogy az Elnöki Tanács törvényerejű rendeleteket alkosson. Ebből egyenesen következik, hogy maga az Elnöki Tanács, mint intézmény fenntartása is erősen kérdőjeles számomra; inkább ***a népköztársasági elnöki funkció létrehozásával rokonszenvezem.*** Erősen korlátozott jogkörű államelnöki intézményre gondolok, olyanra, mint amilyen az NSZK-ban, vagy Ausztriában működik.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Mit várhatunk a következő időszakban?

Újra kell gondolni stratégiánkat

Az elmúlt néhány év jelentős eredményjavulást hozott Parkerdőgazdaságunknál, és az előrejelzések szerint 1988-ban is terveink teljesülésére számíthatunk. A javulást főként két tényezőnek tudhatjuk be: a takarékosabb és célratörőbb általános gazdálkodásnak, továbbá a fafeldolgozás felfuttatásának. Különösen figyelemre méltó a koporsógyártás fejlődése: míg 1984-ben az ország koporsóigényének 5%-át, idén — remélhetően — 24%-át termeljük meg.

Mit várhatunk a következő években? Vannak-e hasonló bővítési lehetőségeink és egyéb tartalékaink?

A népgazdaság helyzete sok jóval nem biztathat minket: reálbércsökkenés, infláció, a támogatások megvonása szerepel a prognózisokban. Tekintettel arra, hogy az elmúlt időszakban az átlagosnál valamivel több támogatást kaptunk, most az átlagosnál kedvezőtlenebb helyzetbe kerülhetünk. Ez már 1987-ben is érzékelhető volt.

Ahhoz, hogy a reálbércsökkenést elkerüljük, illetve a termelésirányítás és általában a gazdálkodás irányítása területén dolgozóknál a nagyon szükséges reálbéremelést végrehajtsuk, az eddiginél nagyobb takarékosságra, a létszám csökkentésére vagy nagyobb tevékenységbővítésre lesz szükségünk a következő években.

Az e téren szóba jöhető lehetőségeinket kell felmérnünk, amikor megfogalmazzuk módosított stratégiánkat.

Fakitermelésünk nagysága egyelőre csökken. Vajon hogyan tudnánk e folyamatot megállítani, sőt, a termelést újra növelni?

Az **erdőművelésben** komoly mulasztásokat kell felszámolnunk. Ennek pénzügyi fedezetét esetleg a vadkilövés további növelésével lehetne megteremteni. Ez további előnnyel is járna, mert lehetséges lenne megszüntetni a vadkerítések építését. Gond viszont, hogy néhány év múlva a vadászati árbevétel és eredmény az elmúlt évek szintje alá esne. Lehetséges és gazdaságos-e ezt vadaskertek építésével kiegyenlíteni?

Külön gond a tölgyszáradás. Tudjuk-e, szabad-e ugyanúgy tölggyel felújítani azokat az erdőrészleteket, ahol a száradás nagyon erős?

Közjóléti tevékenységünk — a támogatások általános csökkenése miatt — aligha bővülhet, eredményessége sem fog nőni.

Előttünk áll a **Műszaki Erdészet áttelepítése.** Ez — a kisajátítási összegen felül — többletforrásokat és jelentős szellemi energiákat fog lekötni, egyúttal — érdemi többlethozam nélkül — növelni fogja az üzemelési költségeket.

Fel kell mérnünk **építési tevékenységünk** jövőjét. Mennyi saját útépítést tudunk elviselni, illetve ez hogyan térül meg, figyelembe véve a fenntartási igényeket is? Mennyi és milyen külső kivitelezési feladat remélhető e térségben? Milyen jellegű és nagyságú kapacitást kell és szabad mindehhez állandóan készenlétben tartanunk?

Vendéglátásunkban sikerült a veszteségeket felszámolni, de jelentős növekedésre és eredményjavulásra rövid távon már nem számíthatunk. A távlati lehetőségeink biztatóak, de ezirányú fejlesztéseink még nem fognak eredményt hozni belátható időn belül. (Ide tartozik golfpálya és szálloda építése Visegrádon, szálloda építése a Hármas-határhegyen, pihenőkomplexum létrehozása Bükkipuszta térségében — valamenynyi külföldi tőkével, és úgy, hogy eddig hozamot nem produkáló területeket hasznosítunk.) Ha sikerül az idegenforgalmi tevékenységet jól beindítani, az dinamikusan fejlődhet, de a képződő eredményt folyamatosan a fejlesztés ütemének növelésére kellene fordítanunk.

Hol van még fejlesztési lehetőségünk?

Minden bizonnyal **fafeldolgozásunkkal** kell kiemelten foglalkoznunk, mint az elmúlt időszakokban is. A helyzet azonban sok tekintetben megváltozott. Néhány éven belül éles piaci verseny alakulhat ki a koporsótermelésben, így ezen termék eredményessége csökkenhet.

Fafeldolgozásunk fejlesztési variációit vizsgálva mindúntalan beleütközünk abba, hogy korlátozottak a rendelkezésünkre álló alapanyagok. Vásárolni is nehéz, mert minden termelő igyekszik feldolgozni a saját alapanyagát. E tényezők azt sugallják, hogy magas feldolgozottsági szintű, viszonylag alacsony igényű termékeket kellene gyártanunk.

Vajon milyen egyéb lehetőségek akadnak még, és hol? Valahol eddigi tevékenységeink perifériáján vagy teljesen más vállalkozásokban?

A vállalat mai helyzetében a pénzügyi források megteremtése könnyebbnek tűnik, mint a megfelelő tevékenység megtalálása.

A belső érdekeltségi rendszerekben is nagy változásokat észlelhetünk környezetünkben. Különösen a tsz-ek, de egy-két élenjáró ipari vállalat is előrejutott a belső vállalkozások, autonóm munkacsoportok, nagy önállóságú részlegek kialakítása, illetve az eszközök bérbeadása terén. Ezt is érdemes megvizsgálnunk. De pénzgazdálkodásunk, bérezési rendszerünk, számítástechnikai rendszerünk céljait és módszereit is újra kell gondolnunk.

Van tehát mit elemezni, rendszerezni most, amikor újból rögzíteni akarjuk közép- és hosszútávú elképzeléseinket. A közgazdasági osztály által összefogott munkában **nagy szükségünk van minden munkatársunk véleményére, felelősen átgondolt javaslatára.** Gondolkodjunk együtt, akár itt, az újság hasábjain, akár a szóban elmondott vagy írásban beadott vélemények segítségével.

Dr. Anda István

Magas eredmény az év első felében

Lapunkban már írtunk arról, hogy a gazdálkodás szinte minden területén bekövetkezett szabályozóváltozások jelentős többletfeladatok elé állítanak minket. Ennek ellenére a május végi állapotot tükröző, alábbi adatok kedvező tendenciákról tanúskodnak.

	1987. V. hó (millió Ft)	1988. V. hó (millió Ft)	Eddigi teljesítés az éves terv %-ában
Nettó árbevétel	137 211	144 003	29,2
Ebből export	12 660	19 298	40,9
Termelési érték	211 960	245 394	38,1
Bérköltség	37 558	44 851	34,8
Összes költség	188 525	223 475	36,5
Eredmény	19 362	20 798	64,9

Bár nem mindegyik mutatónkkal lehetünk elégedettek — például az árbevétel elmaradt a tervezettől — általában jobban sikerült az év indítása, mint tavaly. Termelési értékünk a tervhez viszonyítva is jobb, mint 1987 azonos időszakában. Arányaiban nézve a költségekkel is jobban, takarékosabban gazdálkodtunk. Az eredmény sokkal jobb az időarányosnál, s ez biztató az év egészére nézve, de figyelembe kell venni, hogy még nem érvényesült a bérfejlesztés, mint jelentős költségnövelő tényező, s az első öt hónapban több időszakos eredménynövelő hatás is az átlagosnál jobban megmutatkozott, például a vadászatnál vagy a fakitermelésnél.

Különös gonddal, több fázisban elemeztük a bérfelhasználás ütemét, mert a bruttósítás miatt a bérek alakulása még nehezebben hasonlítható az előző évekhez. Az erdészeti konzultációk és az adatok is azt mutatják, hogy minden területen nagyobb hangsúlyt kapott a tervszerű bérgazdálkodás.

Az ágazatok többsége — az előirányzatokhoz képest — jól áll. Kimagaslóan teljesített a vadászat. Fafeldolgozásunk viszont — mind a termelésben, mind az értékesítésben — elmaradt a tervezettől.

Mindent összevetve jól kezdtük az 1988. évet, a teljesítések összhangban vannak a többletfeladatokkal. Remélhetően az év többi részében is megmarad ez a lendület. Ha az eredményünk a vártnál jobban alakul, annak arányos részét a keresetfejlesztésben is fel tudjuk használni.

Lesenszky László
közgazdasági osztályvezető

Komplex vizsgálat környezetünk helyzetéről

Sok káros hatással kell számolnunk

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, valamint vállalatunk közösen áttekintette és elemezte a Parkerdőgazdaság környezeti körülményeit.

A részletes jelentés a környezet okozta károsodások között az első helyen említi **a kocsánytalan tölgy hervadásos betegségét.** Megállapítja, hogy a kór a Pilisben és budai erdőkben nincs szűnőben. Az eddig kitermelt 20 ezer köbméter száradék, továbbá az idén kitermelésre tervezett 11 ezer köbméternyi száradékanyag a megbetegedett és elpusztult állománynak csak egy részét hasznosítja.

A Lábatlani Cementművek porszennyezése a bajóti csemetekertben, továbbá a Ráckeve térségében lezajlott vízügyi beruházások és a káposztásmegyeri lakótelep alagcsövezési munkái (az utóbbiak a talajvízszint csökkentésével) több mint 10 millió forint kárt okoztak eddig.

A vizsgálat külön foglalkozott a fővárosi erdők helyzetével. Megállapította, hogy az elmúlt száz évben a két világháború, a közvetlen környezeti ártalmak, a főváros — erdőterületeket is érintő — fejlesztési politikája, továbbá néhány exponált helyen a túltartott idős állományok egészségi állapota miatt jelentős károk keletkeztek. **A folyamat megállítása, megfordítása nemcsak a Budapesti Erdészet, hanem az egész erdészeti ágazat és a főváros legfontosabb környezetvédelmi feladatai közé tartozik.**

A több, mint tíz esztendeje elkezdett zöldövezeti erdőtelepítés közel 1000 hektár műveletlen terület erdősítését jelenti. Az eddig lezajlott erdészeti munka környezetvédelmi hatása jelentős, de a terület további sorsának megnyugtató rendezése még számos intézkedést kíván. Jelenleg a nagytétényi fennsík sziklás-köves kopárjának 50 hektáros fásítása van folyamatban, és hamarosan sor kerül az Újlaki bánya 50 hektáros térségének rekultivációjára és erdősítésére.

A területünkhöz kapcsolódó, de más szervek kezelésében lévő erdők átvétele, megváltása, megvásárlása évek óta tartó gyakorlatunk. Így került a kezelésünkbe Csobánkán 160 hektár, Visegrád, Pilisszentlászló, Pilisszentkereszt térségében mintegy 180 hektár erdő, illetve erdősítésre alkalmas terület.

Vállalatunk erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a Ferihegyi repülőtér bővítése során 60 hektár 40 éves erdőt megmentettek, sőt, a beruházót további erdők telepítésére kötelezték.

A vizsgálat sajnálattal állapítja meg, hogy a területünkön működő három vízgazdálkodási társulattal eddig nem sikerült hatékony együttműködést kialakítani, annak ellenére, hogy — mint tagok — jelentős hozzájárulást fizetünk. Tevékenységük sokszor káros a közvetlenül határos erdőkre, mert a természetes vízháztartás egyensúlyát megbontották.

A vizsgálat részletesen elemezte talaj-, állat- és növényvédelmi tevékenységünket, és az eddig végzett munkát eredményesnek minősítette.

A **turisztika** sok feladatot és gondot ró erdészeteinkre. A kirándulási csúcsidőszakokban tízezrek keresik fel erdőinket. A szemetelés, a berendezések rongálása, az erdőtüzek, a környezet rombolása sok munkát okoznak és sok pénzt visznek el. Nehezíti a helyzetet az is, hogy a hatóságokkal nem mindig sikerül megfelelő együttműködést kialakítani. **Eljárást szinte csak az elkerülhetetlen esetekben indítanak, s ennek alig van megelőző hatása.**

Az elemzés kitért a fakitermelés, illetve a faanyagmozgatás következtében felmerült károk megelőzésére, kiküszöbölésére is. Bár a Fafeldolgozó Erdészet tüzelőkazánjaiból a levegőbe távozó korom mennyisége eddig is a határérték alatt maradt, a szennyeződés további csökkentése érdekében új száraz pernyeleválasztó rendszert szerzünk be.

A vizsgálat résztvevői javasolták, hogy a Parkerdőgazdaság **a Pilis hegység legjellemzőbb erdőtípusaiból néhány hektárnyit — bemutatási, oktatási és génvédelmi céllal — fokozott védelem alatt tartson.** Ebben a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium felügyelősége segítséget nyújt.

Márkosi Lajos

Mégsem Marótra

Esztergomba költözik a Műszaki Erdészet

Lapunk tavaly októberi számában részletesen foglalkoztunk azzal, hogy a Bős-Nagymarosi Vízlépcső építése miatt távozni kényszerül Lepencéről a Műszaki Erdészet, és más egységeinknek is új helyet kell keresnünk. Az akkori elképzelések szerint a Műszaki Erdészet és a Főépítésvezetőség együttesen Pilismarótra, egy teljesen új telephelyre került volna. Idén június végén azonban újabb döntés született: a Műszaki Erdészet az Esztergomi Erdészet központját veszi át, a Főépítésvezetőség és a Natours pedig Visegrádon belül hajt végre részleges áttelepülést.

A vizsgálatok azt mutatják, hogy **a tervezett pilismaróti bázis megépítése túl drága lenne.** A Lepencén kisajátított területért 65 millió forintot kapunk, amelyet a vállalat — több év alatt — mintegy 100 millió forintra képes kiegészíteni. Ezzel szemben — tekintve, hogy a maróti területen „zöldmezős beruházásra", azaz komplett infrastruktura kiépítésére lenne szükség — a költségek valószínűleg elérnék a 200 millió forintot is. A vállalatvezetés részletesen elemezte, mit, hogyan lehetne megtakarítani, de kiderült, hogy csak a legszükségesebb létesítmények felépítése is meghaladná a rendelkezésünkre álló keretet.

E helyzetben döntött úgy Parkerdőgazdaságunk vezetősége, hogy Esztergom adjon új helyet a mindenképpen elköltöztetendő Műszaki Erdészetnek. **Az Esztergomi Erdészet központjának meglévő épületeit, út-, közmű-, elektromos és más hálózatait felhasználva a Műszaki Erdészet átköltöztetése mintegy 80 millió forintból megoldható.** A még rendelkezésre álló 20 millió forint elegendő arra, hogy az Esztergomi Erdészet fafeldolgozó üzemét Lepencére telepítsük — így fafeldolgozásunk döntő részét egy helyre koncentráljuk —, továbbá a Főépítésvezetőség és a Natours egy részét is néhány száz méterrel átköltöztessük. **Az Esztergomi Erdészet — immár a fafeldolgozó nélkül — területét és egyéb tevékenységeit fenntartva Piliscsabára vagy Pilisszentkereszre kerül,** s új székhellyel, illetve — értelemszerűen — új néven újjáalakul.

E kényszerű döntésnek vannak negatív oldalai is. Esztergom a vállalat területének szélén helyezkedik el, így megnehezül az erdészetek és a Műszak közötti kapcsolattartás. A gond enyhítésére az **Égetthárs-Búbánatvölgy vonalon új utat építünk.** További probléma, hogy mindezzel hosszú távon csökkennek a fafeldolgozás fejlesztésének lehetőségei. Az új helyzetben Pilismarót szerepel a távlati tervekben egy újabb fafeldolgozó üzem létesítésének helyszíneként.

Az átköltözés szükségképpen személyi problémákat is okoz. A Műszaki Erdészet dolgozóinak jelentős része esztergomi lakos, ők nyilván kedvezőbb helyzetbe kerülnek, más dolgozóknak azonban sokkal hosszabb utat kell megtenniük a munkahelyükig. A vállalat gazdasági és szakszervezeti vezetői **minden érintett dolgozóval személyesen** beszélni fognak, s mindenki számára igyekeznek megfelelő megoldást találni.

Az átköltözéssel kapcsolatos tervezési munka már megkezdődött. Az Esztergomi Erdészet, illetve fafeldolgozó üzemének áttelepítése az év végéig lezajlik. A Műszaki Erdészet Esztergomba költözése 1990 elején várható.

sé—

Országgyűlési képviselőnk nyilatkozata

„Ez a parlament más..."

(Folytatás az 1. oldalról.)

Lényegesen erősíteni kellene az országgyűlés ellenőrzését a kormányzat fölött. Ez, amely elengedhetetlen eleme a törvényhozói munka megújításának, az egész politikai feltételrendszer javulását követeli meg.

A képviselői függetlenséget és a megnövekedett aktivitást szolgálva *komoly változtatásokra szorul az országgyűlés ügyrendje.* Csak jelzésszerűen mondom: lehetővé kellene tenni, hogy a képviselők egy-egy kérdésben egységes csoportokat — nem félek a kifejezéstől: frakciókat — alkothassanak. Vagy egy másik vonatkozás: az interpellációs jognak egyszerűbben és hatékonyabban kellene érvényesülnie.

Akik figyelik az eseményeket, tudják, hogy viták zajlanak az országgyűlés felépítéséről is. Nem támogatom egy tisztán vagy elsősorban korporatív parlament létrehozását, ahová a különböző hatalmi decentrumok „adnák" a képviselőket. Azt hiszem, ennek több hátránya lenne, mint előnye. A képviselőket inkább delegálnák, saját káderszisztémájuk szerint kiválasztanák, semmint választanák a különböző szervezetek. A képviselők nagyrészt elszakadnának a helyi állampolgári közösségektől, a helyi érdekek képviseletétől és érvényesítésétől. Nem tagadom, hogy vannak olyan érdekek, intézmények, rétegek, amelyeknek szinte automatikus képviseletet kell biztosítani. Ide tartoznak például a szakszervezetek, az ifjúság, a nők, a nemzetiségek, a jelentős egyházak. Úgy vélem azonban, hogy ezek garantált parlamenti részvételét egy kibővített országos listával megnyugtatóan lehet biztosítani, lehetséges megfelelő arányt kialakítani anélkül, hogy feladnánk a mai választókörzeti rendszert.

Nem tagadom, hogy sok képviselő — kettős kötődésében, amikor a nemzeti összérdeket és a helyi érdekeket kell összeegyeztetnie — igazából a helyi érdekek foglya marad. De egy jobb választási rendszer e probléma feloldásában is sokat segítene.

Viták zajlanak arról is, hogy a parlament egésze (vagy egy esetleges többkamarás rendszerben az egyik háza) állandóan ülésezzen-e. Ez nyilván azt is jelentené, hogy e képviselők mindannyian profi politikusok lennének; egyszerűen az lenne a foglalkozásuk, hogy képviselők. Nem hiszem, hogy ez jó megoldás lenne. Érdemes megtartani a parlament mai jellegét, hogy túlnyomórészt nem főhivatású politikusokból áll, hanem olyan emberekből, akik az élet nagyon különböző területein végzik munkájukat, s ezzel szoros összefüggésben politikai tevékenységgel is foglalkoznak. Ugyanakkor *a parlamentnek sokkal gyakrabban kellene üléseznie; például elképzelhetőnek tartom azt is, hogy minden hónapban néhány napig tanácskozzon.* A „laikus" népképviselet továbbfejlesztése azt is feltételezheti, hogy a képviselőknek — szervezett formában — megfelelő szakértők segítsenek.

Sokadrangú kérdésnek látszik, de megemlítem, hogy ma még hiányoznak a képviselői munka ellátásának ellemi technikai feltételei is. Az ország házában, amelynek a törvényhozó testület működését kellene szolgálnia, a képviselőknek nincs irodájuk, apparátusuk. Az a képviselő, aki mögött — a társadalmi életben betöltött egyéb szerepénél fogva — nem áll technikai apparátus, nagyon nehezen tudja lebonyolítani a levelezését, a telefonjait, a dokumentumok tárolását — és így tovább.

— A választópolgárok milyen gondokkal keresik fel; a közvagy a magánügyek dominálnak?

— Túlnyomó részben magángondokkal fordulnak hozzám, jobbára akkor, ha úgy érzik, hogy a hatóságok nem elég jogszerűen vagy méltányosan járnak el. A közügyekben inkább a tanácsi apparátushoz fordulnak, és — szükség szerint — a tanácsi tisztségviselők keresnek fel a nagyobb csoportokat, akár az egész települést érintő gondokkal. Rendszeres, jó kapcsolatot tartok fenn mind a tizenkét település vezetésével, polgáraival; a szokásos, visegrádi fogadónapon kívül az egyes községekben is szerveznek fogadónapokat, gyakran részt veszek falugyűléseken, tanácsüléseken, más fórumokon és spontán módon is gyakran találkozom a választókkal. Az ajtóm nyitva áll a körzet minden polgára előtt.

— Ön egyszerre a Parkerdőgazdaság főigazgatója és egy olyan körzet képviselője, ahol a cégünk jelentős gazdasági hatalomnak számít. Nem okoz ez egyfajta „skizofréniát"?

— Eddig nem okozott komoly konfliktust. Igyekszem mereven szétválasztani a főigazgatói és a képviselői munka eszközrendszerét. Nem „lobbyzok" a Parkerdőgazdaság mellett, de — természetesen — igen érzékenyen figyelek minden olyan kérdésre, amely a magyar erdészettel, a Dunakanyar sorsával, a környezet és a természet védelmével kapcsolatos. Amikor főigazgatói hatáskörömbe tartozó kérdésekről van szó —, hogy éles példát vegyek, településfejlesztési ügyekben — azt nézem, hogy mi az érdeke a vállalat egészének, ezen belül az adott településen élő dolgozóinknak. Amikor ugyanilyen kérdések képviselői minőségemben kerülnek elém, akkor igyekszem képviselőként ítéletet alkotni. A kettőt persze nem könnyű különválasztani, de úgy érzem, mindeddig sikerült becsületesen eljárnom.

— Ön éppen a településfejlesztési és környezetvédelmi bizottság tagja az országgyűlésben. Eddig elsősorban ilyen ügyekben lépett fel. „Zöld" képviselőnek tartja magát?

— Nem vagyok „zöld", abban az értelemben, ahogyan ez a fogalom a politikai életben — főleg az NSZK és néhány más nyugat-európai ország közéletében — használatos. De — képzettségemnél, hivatásomnál és az általam képviselt körzet sajátosságainál fogva — az átlagosnál sokkal nagyobb felelősséget érzek mindezen kérdésekben. Ilyen szellemben kezdeményeztem a *Prédikálószékre* tervezett vízierőmű szükségességének, az általa nyerhető és veszíthető értékek problematikájának megvitatását, s nagy örömmel tapasztaltam, hogy a parlament és a kormány fogékonynak bizonyult a kérdés iránt, s megfelelő kompromisszumot alakított ki. Ugyanez vezetett, amikor nemrégiben, június 15-én egyrészt elleneztem azt az indítványt, hogy a *Bős-Nagymarosi Vízlépcső* építését azonnal állítsák le, másrészt követeltem, hogy a kormányzat mielőbb adjon széles körű információt, mindenre kiterjedő elemzést e beruházásról, hozza olyan helyzetbe a képviselőket, hogy e kérdésről dönteni tudjanak és dönthessenek is. Ez az álláspont szintén széles körű egyetértésre talált, s végül elfogadták a bizottság és a parlament ülésén is.

— Az utóbbi időben egyre több „független állampolgári kezdeményezés" tanúi lehetünk a környezetvédelemben. Május végén a Duna Körnek, a Duna Barátainak, a Bajcsy-Zsilinszky Társaságnak és más csoportoknak több ezer fős tüntetést sikerült szervezniük a Bős-Nagymarosi Vízlépcső felépítése ellen. Ön hogyan viszonyul e szervezetekhez?

— A környezet- és természetvédelem folyamatos, nagyon aktív, össztársadalmi dialógust és ellenőrzést követel meg. Sok minden nélkülözhetetlenné teszi ezt. Olyan kérdésekről van szó, amelyek nagyon sok embert közvetlenül érintenek, bár ezt rövid távon nem mindig könnyű észrevenni. Olyan terület ez, ahol óhatatlanul szembesülnek a különböző aspektusok: engedjük ütköztetni őket! Önmagán túlmutató probléma ez, hiszen a konkrét ügyek mélyén gyakran a fejlődés egészére, az élet minőségére vonatkozó eltérő álláspontok lappanganak.

A „nem hivatalos" csoportosulásoknál esetenként túl nagy szerepet kaphat az indulat, s — a probléma komplex jellege miatt — távoli politikai vonatkozások is felerősödhetnek. Ezt figyelembe kell venni, de mindez nem akadályozhatja azt, hogy *a mainál szélesebb körű dialógust, összefogást, véleményütköztetést szorgalmazzunk.* Minden jószándékú ember összefogására, nyílt, nyilvános, okosan dialogizáló környezet- és természetvédelmi politikára van szükség.

— Köszönöm a beszélgetést.

Sébor József

Középpontban: a központ

Milyennek kell lennie egy jó vállalati központnak? Az, hogy milyen ne legyen, könnyebben megfogalmazható. Ne legyen „vízfej", ne kívánjon rátelepedni a termelő egységekre, ne avatkozgasson be feleslegesen a dolgukba, ne működjön túl nagy aparátussal. A pozitív kritériumok — éppen az irányítási, döntéselőkészítési, döntési, feltételteremtési, ellenőrzési, felügyeleti, értékelési és elemzési folyamatok összetett jellege miatt — már nehezebben konkrétizálhatók. Szervezeti és működési szabályzatunk bő egy oldalon taglalja — a népgazdasági és vállalati célok összehangolásától, stratégiai terv kidolgozásától, a termelő egységek összefogásán, irányításán, az erőforrások optimális elosztásán át akár a társadalmi tulajdon védelmének megszervezéséig — a központ általános feladatait, és sok-sok oldalon az egyes egységek részletes funkcióit. Ha egy mondatban próbáljuk megfogalmazni mindennek alapgondolatát, talán így hangozhat: **a központ legyen az egész vállalat összefogó és összehangoló ereje, olyan centrumként, amely engedi kibontakozni a decentrumokat is.**

A központ — miként az egész vállalat — a főigazgató irányítása alatt dolgozik. Egy irányítási lépcsővel lejjebb három, jól elkülöníthető szervezetcsoportot láthatunk. **A főigazgató közvetlen alárendeltségében** olyan szervezetek működnek, amelyek a legáltalánosabb összvállalati funkciók érvényesítését látják el. Ide tartozik a személyzeti csoport, az igazgatási csoport, az ellenőrzési osztály, a közjóléti csoport és a műszaki titkár. Az első három egység feladata a nevéből világosan kitűnik; annyit érdemes megjegyezni, hogy az igazgatási csoport foglalkozik a jogi ügyekkel is. A közjóléti csoport közvetlen alárendeltségét Parkermában irányítani. A műszaki titkár a polgári védelemtől a községekkel, vízgazdálkodási társulásokkal való kapcsolattartásig elég széles feladatkörrel foglalkozik.

Egy másik szervezetcsoport **a műszaki főigazgató-helyettes irányítása alatt** működik. Ide tartozik az erdőgazdálkodási osztály, a fafeldolgozási és értékesítési osztály, a műszaki osztály, a beruházási és fejlesztési osztály, a munkavédelmi vezető, továbbá — már a központon kívül — a Natours kivételével ebben az alárendeltségben működnek a termelő egységek is. Az erdőgazdálkodási osztály feladatköre — a fafeldolgozáson kívül — szinte minden hagyományos erdészeti tevékenység szakmai irányítására és összefogására kiterjed: főként a fatermesztés, a fahasználat, a vadgazdálkodás önmagában is összetett munkálataira. A fafeldolgozás erős központi irányítását részben e tevékenység területi széttagoltsága, részben nagy gazdasági súlya indokolja. A többi, e körbe tartozó egység összvállalati műszaki kérdésekkel foglalkozik, s a tevékenység egyre inkább technikai jellege indokolja a munkavédelem idekapcsolását is.

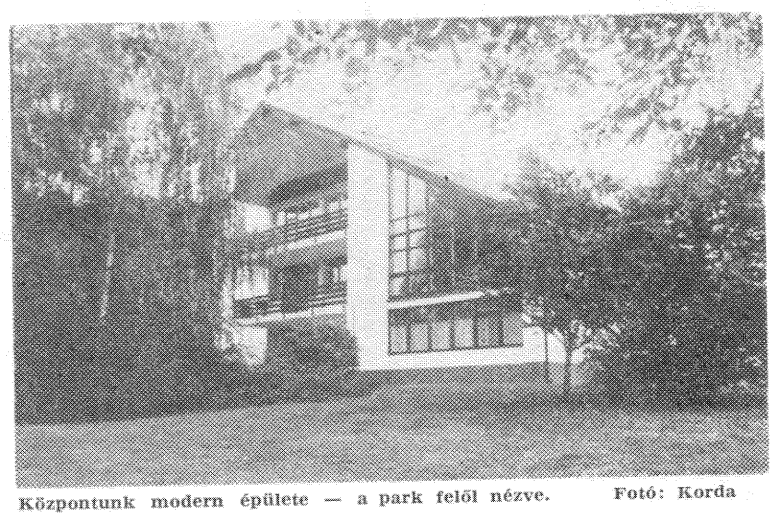

Központunk modern épülete — a park felől nézve. Fotó: Korda

dőgazdaságunk sajátossága indokolja; olyan súlyú, s olyannyira csak ránk jellemző feladatokról van szó, amelyek elvégzését célszerűbb ilyen for-

A további szervezetcsoport **a közgazdasági apparátus, amelyet a gazdasági főigazgató-helyettes irányít.** Ezen belül dolgozik a közgazdasági osztály, a pénzügyi és számviteli osztály, a számítástechnikai csoport, az iratkezelési és leíró csoport, a gondnokság, s ebben az alárendeltségben működik a Natours is. Az egyes egységek — egyébként komplex — feladata nevükből kitűnik. Az ilyen nagyságú vállalatoknál, mint a miénk, még elég ritka a számítástechnikai csoport; ez is mutatja, hogy igyekszünk előbbre lépni e korszerű eszközök felhasználásában.

A központi irányítás erőssége, mélysége az egyes tevékenységi területeken eltérő. Általában megállapítható, hogy **a termelő egységek korlátozott, de tényleges önállósággal rendelkeznek.** Általános utasítást csak a főigazgató, továbbá — illetékességi területükön — a helyettesei adhatnak, a funkcionális szervezeti vezetők csak a saját szakmai — más ágazatot vagy szakterületet nem érintő — hatókörükben intézkedhetnek közvetlenül a termelő egységek irányában, azok vezetői révén.

A központ jelenlegi szervezete — kisebb módosításokkal — 1985. január elsejétől működik ilyen formában. Akkor viszonylag erős **centralizálási törekvés** volt célszerű, hogy az egész vállalat irányítása koncepciózusabban, határozottabban és hatékonyabban történhessen. **A fejlődés távlati iránya azonban az, hogy növekedjen a termelő egységek önállósága.** Például — az 1985-ös helyzethez képest — a fafeldolgozásban az értékesítés nagy részét már az egységek végzik, avagy az idegenforgalomban már nem központilag történik a szerződéskötés. Elképzelhető, hogy a termelő egységek hamarosan bizonyos beruházási keretekkel is önállóan gazdálkodhatnak. A Főépítésvezetőség és a Natours lényegesen nagyobb önállósága különösen indokolt, de ez erősen függ attól, hogy a vállalat egésze milyen gazdálkodási rendszerben működik.

Az ésszerűbb létszámgazdálkodás természetesen a központra is érvényes. A munka jobb megszervezésével, a feladatok egy részének az egységekhez való átcsoportosításával csökkenteni lehet a központi apparátus nagyságát. Már zajlik ilyen jellegű elemzés; az előzetes felmérések szerint a központban dolgozók számának 10 százalékos csökkentése is lehetséges.

sé—

Ráckevei Erdészetünk eredményei

A kisebb üzleteket is megbecsülik

Fülledt, bágyasztó hőség fogadja a látogatót Ráckevén — és a nehezen elviselhető meleg ellenére is élénk forgalom az erdészet főhadiszállásán. Itt nincs nyári szünet, sem holtszezon; az üzletfelek és a munkatársak jóformán egymásnak adják a kilincset. Az élénkség nem új és nem meglepő vonása a ráckevei csapat munkájának — hátterében azonban igen fontos változások húzódnak meg, amelyek alapvetően befolyásolják az erdészet gazdálkodását. *Iványos László* erdészetvezető segítségével ezekről igyekeztünk tájékozódni.

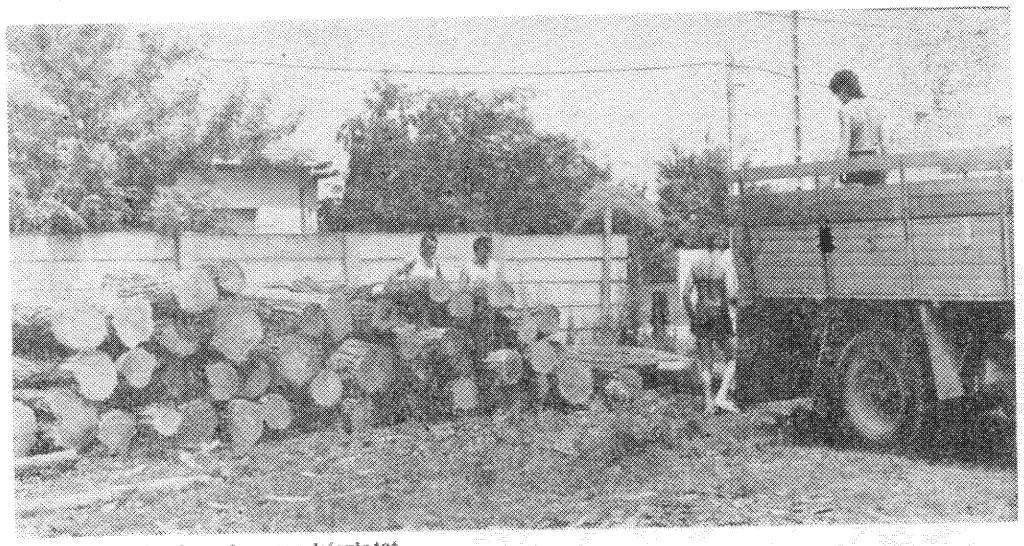

Le kell szorítani a faanyag-készletet

— Kezdjük talán a tavalyi mérleggel; hogyan zártak a szabályozóváltozások fordulópontja előtt?

— Ahogyan az utóbbi években rendre, most is az élen végeztünk az erdészetek között; a bért leszámítva valamennyi gazdálkodási mutatót túlteljesítettük; 25 milliós árbevételi tervünket 28 millióra, 7,5 milliós eredménytervünket 8,5 millióra. Hozzá kell tenni, nem gondok nélkül. Legfőbb problémánk tavaly az volt, hogy az első félévben leállt a jugoszláv nyárexport, ez jelentős árbevételkieséssel fenyegetett. Azután jórészt idegen kivitelező végezte a talajelőkészítés nehézgépeket is igénylő munkáját, ez pedig még a harmadik negyedévben is kérdéses volt, meglesz-e? Volt kockázat Dabason is, ahol vizenyős, lápos vidéken kellett fát kitermelni; kérdéses volt, hogy a bokáig érő vízben sikerül-e. Végülis minden sikerült, az eredeti célkitűzések is, és azok a lépések is, amelyekkel kompenzálni akartuk a várható kieséseket. Minden bejött — és innen a többletnyereség.

— Mik voltak ezek a „kompenzációs lépések"?

— Csináltunk bérmunkában erdősítést, favágást, segítséget adtunk a téesznek málnatelepítéshez. Az utóbbit félmilliós árbevétellel végeztük el — idén már 0,8 millió forintért szerződtünk ugyanerre a munkára. Sok kis kockából állt össze a kép; mi pedig a kisebb volumenű munkára semmivel nem fordítunk kevesebb figyelmet és gondot, mint a nagyobbra. Ez azután visszahozza a vevőt, gyakran hosszútávra is megalapozza az üzleti kapcsolatokat.

— Hogyan hatottak az erdőgazdaság piacára a szabályozóváltozások; az ÁFA okozta drágulás és a pénzszűke nem csökkentette az idén a keresletet?

— A vásárlók fizetőképessége érezhetően romlott, jobban megnézik már, mit rendelnek és mikor, a 25 százalékos ÁFA mindenképpen csökkentette a vásárlókedvet. De eladási gondunk nincsen; az országban változatlanul faanyag-hiány van, eladni tehát nem gond. Jobban meg kell néznünk azoban, főleg az új megrendelőknél, *milyen a fizetőképességük.* Nem az a fontos, hogy elvigyék a fát, hanem az, hogy kifizessék. Másrészt persze át kell hidalni valahogy a megrendelés és a fizetés közötti időkülönbséget is. Ezt előszállítással oldjuk meg. Bejön az erdőből a fa, és hogy egy plusz mozgatást megspóroljunk, mindjárt ki is szállítjuk; bár fizetni csak akkor fog a megrendelő, ha felhasználja. Mindenesetre addig is nála áll a faanyag.

— A személyi jövedelemadó sok vállalatnál érezhetően visszafogja a teljesítményt, a dolgozóknak kevésbé éri meg a többletmunka. Ráckevén is jelentkezik ez a hatás?

— *Az SZJA pillanatnyilag* nem érinti dolgozóinkat. Úgy döntöttünk, idén a teljesítmény adóterheit magára vállalja a gazdaság. A kitermelők tavaly száz forintot kaptak egy köbméter fa után; most is ugyanennyit kapnak, a többletköltségeket mi fizetjük. Visszafelé bruttósítunk, számítógépen tároljuk az adatokat, pontosan követjük a kifizetett forintok járulékos terheinek alakulását. Láthatóan erősen növekednek a terhek, és nagyon valószínű, hogy ha közvetlenül érzékelnék a dolgozók, nálunk sem lenne *130 százalékos teljesítménynövekedés!* Azzal együtt sem, hogy szorítja az embereket az infláció, hajtanak minden forintért. Kérdés, hogy mi lesz jövőre.

Nagyon fontos és már idén is érvényesülő változás viszont, hogy az eddigi ráfordításos erdőművelésről, úgy néz ki, nekünk is át kell térnünk az egységáras elszámolás valamely módjára. Az eddigi rendszer például tavaly 6,5 milliós árbevételt jelentett 2 millió forintos eredménnyel — az új elszámolás ezt radikálisan csökkenteni fogja. Én mégsem tiltakozom ellene: piacszerűbb feltételeket támaszt az új elszámolási rendszer. Meg kell keresni az ügyesebb, racionálisabb gazdálkodás módjait. Hogyan? Például visszaszorítani az idegen, külső céggel végeztetett talajelőkészítés arányát, olcsóbb vállalkozót keresni.

— Mit mutatnak az eddigi gazdálkodási adatok?

— Különösen dinamikusan növekedett az exportunk az idén. Az év eleji áradások miatt sok exportáló gazdaság fakészlete víz alá került, szállításaik elmaradtak, így megnövekedtek a mi kiviteli lehetőségeink. *Májusra már egész évi exporttervünket teljesítettük,* bizonyos fafajtákból többet is szállítottunk. Erre az évre 2447 köbméter fa exportját terveztük — most úgy számítjuk, a kiszállítás meglesz 4000 köbméter is. A különbség egy millió forint körül van. Az erdőművelésben sincs elmaradásunk, bár az elszámolási rendszer változása miatt még nem tudjuk pontosan, mi várható pénzügyileg. A munka viszont nem halasztható, csináljuk. Nemrégiben kaptunk egy új Kamazt, rövidesen munkába áll, ezzel pedig le tudjuk szorítani elég magas faanyag-készletünket, ami 4—5 ezer köbméter között szokott lenni, de szeretnénk kétszeresére csökkenteni. Az idén végzünk megbízásos munkákat, parkosítást, távvezeték védősávjának tisztán tartását, bérvágást; versenyképes árakkal és színvonalon, tisztes nyereséggel. Az év egészét tekintve én bizakodó vagyok; ugyanolyan volumen mellett várhatóan 2,5—3 millió forinttal kisebb lesz az eredmény, sokféle költségnövekedés érezteti hatását — de nekünk végülis ezekhez a feltételekhez kell alkalmazkodnunk.

G. K. M.

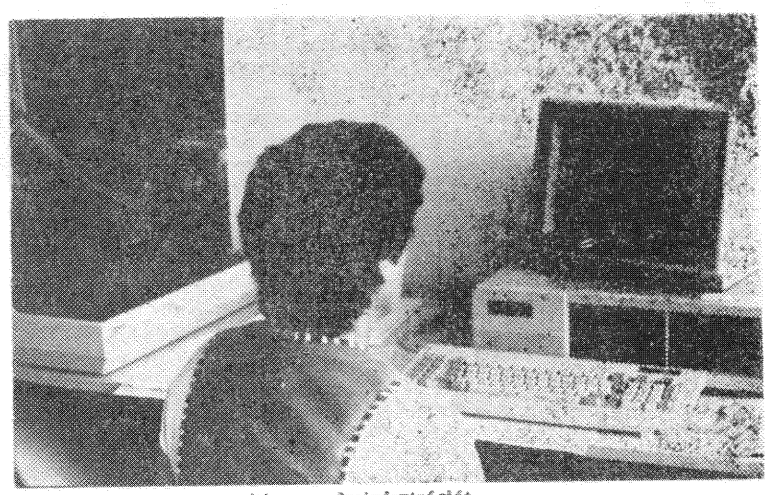

A számítógép meggyorsítja az adminisztrációt

Folyamatosan fejlesztettük

Húsz éves a hosszúfás technológia

A fakitermelés és az azt követő faanyagszállítási műveletek, majd az egyre korszerűsödő technikai eszközök révén kialakuló technológiák az ötvenes évek végétől, de különösen a hatvanas évek közepétől jelentősen fejlődtek Parkerdőgazdaságunknál is. A motorfűrészes döntés és darabolás általánossá válása után, 1965 körül — a közelítés hatékonyságának növelése érdekében — megjelentek a különböző típusú lánctalpas (DT, MULTI, TDT) és a gumikerekes (UE—28, DUTRA, UNIMOG) traktorok, bár a fogatos előközelítés igénye is fennmaradt.

A Műszaki Erdészet által kifejlesztett pilisi szállítószerelvény. Fotó: Korda

Ebben az időben a vevőhöz, vagy a vasútra, illetve az uszályrakodásra való szállítást nagy részben **majdnem tő mellől, gépkocsival, választékban** végeztük. Ugyanekkor a fanyersanyag — különösen az ipari fa — kezdett felértékelődni. Az idősebbek még jól emlékeznek néhai **Scheili Lipót** kollégánk választékolási könyvére, amely szemléletesen ismertette a szabványok hasznosítását, és értékszámítással vezette rá a gyakorló erdészeket a fa fokozott megbecsülésére. Iparifa kihozatalunk akkoriban elérte a 65—70%-ot. A mai papírfa-választékot a pillér és a bányafa helyettesítette.

Néhány évvel később, a hatvanas évek végén visszaesett a bányászat faigénye, és a hazai központosított fűrészipar nagy változásokon ment keresztül. Eladatlan fűrészrönk készleteink arra sarkalltak minket is, hogy saját feldolgozó iparunkat fejlesszük. Fűrészüzemi és feldolgozó ágazatunk kialakítása a fahasználati technológiák korszerűsítését is megkövetelte. **A tő melletti felkészítést fokozatosan felváltották a hosszúfás-munkapados felsőrakodási és „manipulációstéri" felkészítési technológiák.** Alapgépnek számított a STIHL motorfűrész, a négykerék meghajtású csuklós LKT traktor, a DUTRA D4KB vontatású és RSZ—10-es típusú kétdobos KAPOSGÉP csörlővel felszerelt pótkocsis szerelvény. Ezen technológia kedvező következményeként összevont készletek alakultak ki és növekedett a szállítási biztonság. Megteremtődtek egy **központi szállítóbrigád** létrehozásának feltételei is; ezen egység gazdája a Műszaki Erdészet lett.

Az 1974. év jelentős fordulatot hozott szállítóeszközeink fejlődésében. A Budapesti Nemzetközi Vásáron figyeltünk fel egy szovjet gyártmányú, MAZ—509—TMZ—803 típusú terepjáró hosszúanyagszállító tehergépkocsira, amely hidraulikus daruval felszerelve — megfelelő átalakítással — alkalmasnak látszott feladataink megoldására. Az átalakítás — műszakilag elég bonyolult — feladatait **Vida Zoltán** erdészetvezető irányításával a Műszaki Erdészet kollektívája végezte el. Többek között **a MAZ—509-es tehergépkocsi nyergesvontatóvá való átalakítását, a HIAB—560-as hidraulikus rakodódaru felszerelését, a TMZ pótkocsi hosszú faanyag szállítására való alkalmassá tételét, és a pótkocsi kerekeinek kormányzását kellett megoldani.** A szerelvény kifejlesztése akkor 1,1 millió forintba került. A második, így átalakított szerelvényre már korszerűbb, nagyobb teherbírású HIAB—970-es darut szereltünk fel. A nyerges kialakítás lehetővé tette, hogy a szerelvényhez MAZ—5245-ös félpótkocsit kapcsolhassunk. A szerelvény iránt az ország több erdőgazdasága élénk érdeklődést tanúsított. **A Műszaki Erdészet lakatosbrigádja — Dubniczki Tibor és Schubauer Rudolf vezetésével — 30 darab szerelvényt épített össze az évek során.** A saját szállítóbrigádunkban 5 ilyen gépet üzemeltettünk folyamatosan.

Egy-egy gépkocsival évente 7—8 ezer köbméter hosszúfa és választék szállítása volt megoldható. A csúcsidőszakokban havonta 1000 köbméternél is több hosszúfát mozgattak meg 25 kilométeres átlagtávolság mellett. A MAZ—HIAB nyerges hosszúfás szerelvények kialakításával és üzembe helyezésével lehetővé tettük a lepencei üzemig történő szállítást, megnöveltük a fa érték szerinti felhasználásának lehetőségét.

Az elöregedett gépkocsik cseréje a nyolcvanas évek elején vált esedékessé. A MAZ gépkocsi gyártása megszűnt, ezért újabb megoldást kellett keresnünk. Végül **az új szerelvényt KAMAZ nyergesvontatóból, rászerelt HIAB—900-as daruból és NDK gyártmányú HLS félpótkocsiból alakítottuk ki.** 1982—83-ban két ilyen szerelvény készült el a Műszaki Erdészetnél, amelyek ma is üzemelnek. A fejlesztés 2,1 millió forintba került.

A korszerű, tőkés importból származó HIAB darut egyre nehezebb volt beszerezni, ezért a KAPOSGÉP KCR—8014-es darujával kellett felváltani. Ez újabb műszaki problémákat okozott. A KAMAZ nyergesvontató e daru felszerelésére nem volt megfelelő, ezért a KAMAZ egy másik, fixplatós változatát kellett nyergesvontatóvá átalakítani. Mivel jelenleg a kereskedelemben az ezen szerelvényhez illeszkedő félpótkocsit sem lehet beszerezni, a már leállított MAZ gépkocsik félpótkocsiját csatoltuk hozzájuk. 1988-ra két ilyen szerelvény összeépítésére van megrendelésünk két erdőgazdaságtól.

A KAMAZ gépkocsik jobbak, gyorsabbak elődeiknél. Növekvő szállítási távolság mellett évente 8—10 ezer köbméter fa és egyéb áru mozgatására képesek. Felhasználhatók önálló rakodógépként is. A legújabb fejlesztés értéke meghaladja a 2 millió forintot.

További célunk **a gépkocsik terepjáró képességének** növelése — KAMAZ vagy más szocialista gyártmányú gépkocsi beszerzésével —, a KAPOSGÉP által újonnan, kifejezetten erdőgazdasági célra kifejlesztett **KCR faanyagrakodó daru** megvásárlása és felszerelése az új szerelvényekre. Szeretnénk az elhasználódott és már nem gyártott MAZ félpótkocsikat is jobbakra kicserélni.

A közel húsz esztendeje kialakított és folyamatosan továbbfejlesztett hosszúfás technológia meghatározója és összekapcsolója azon **zárt fakitermelési, fafeldolgozási rendszernek,** amely a döntéstől a keretfűrészig kíséri a vastag iparifa útját.

Schandl Lajos
Répászky Géza

ESZTERGOM—VASKAPU

Megújult a turistaház

Az Esztergomból kiinduló jelzett túristautak közül kettő is érinti a várostól légvonalban két-három kilométerre álló Vaskapu-hegyet. Itt található — a hegy nyugati oldalában — Parkerdőgazdaságunk nemrégiben felújított túristaháza, amely újbóli megnyitása óta szerződéses üzletként működik, elsősorban mint vendéglő. Jól illeszkedik a tájba az épület érdekes, harmónikus architektúrája, bár türkizkék színei kissé talán „ütik" a természeti

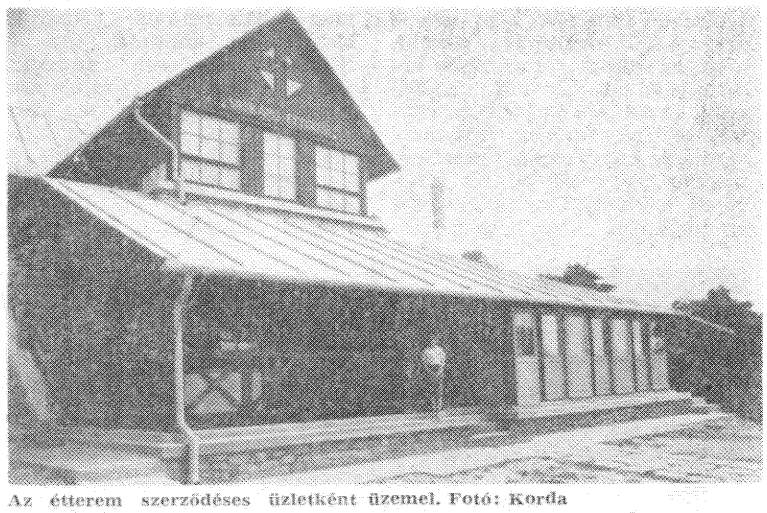

Az étterem szerződéses üzletként üzemel. Fotó: Korda

környezetet. A ház mellett padok, szalonnasütő helyek várnak a megpihenni vágyókra, az elől kialakított kerthelyiségből pedig pompás kilátás nyílik a városra, a környező hegyekre-dombokra és a kanyargó Dunára. Esztergom közelsége és a táj szépsége kedvező feltételeket biztosíthat a vendégforgalom szempontjából; de milyen a helyzet valójában, hogyan sikerült az indulás? — erről beszélgettünk **Farkas Béláné** üzletvezetővel és férjével.

— A Parkerdőgazdaság részéről rendben zajlott le az épület átadása?

— Az építkezés tavaly novemberben fejeződött be, csak a vízvezeték nem készült el — válaszol **Farkas Béla.** — Majdnem fél évet vártunk a KÖJÁL engedélyére, s csak idén márciusban sikerült megnyitni az üzletet. Ez azért is gondot jelentett, mert már szeptemberben, a versenytárgyalásnál feltétel volt a személyzet megléte. Eredetileg októberben—novemberben nyílt volna meg az étterem, ez azonban elhúzódott, és a személyzetet addig is meg kellett tartani. Szerencsére a Parkerdőgazdaság állta az ebből eredő költségek felét. Kapcsolatunk egyébként is jó a vállalattal.

— A berendezést is a gazdaság adta?

— Igen, de elég csúnya volt, át kellett alakítani, festeni — mondta a vezetőnő. — Igyekeztünk egységes színvilágot teremteni az étteremben.

Erről a riporter is meggyőződhetett: a bárpult előtti részen piros-fekete, a belső helyiségben pedig zöld-barna színek dominálnak. A falakat lambéria fedi. Rusztikus bútorok, ízléses függönyök teszik hangulatossá az éttermet, amelyben tizenegy darab, egyenként hét-nyolc fős asztal áll a vendégek rendelkezésére.

— Mi a helyzet a kerthelyiséggel?

— Gondot okoz, hogy nincs fedele; így nem tudjuk használni — folytatta Farkas Béláné.— Arra gondoltunk, hogy csináltatni kellene egy nádtetőt —, s ez az ötlet a Parerdőgazdaságnak is tetszett.

— Nincs még minden készen, nem fejeződött be még a parkosítás sem; most kezdtük a füvesítést — tette hozzá a férje. — A sétány murvázása, a lépcsősor kijavítása is hátravan még. Nincs világítás a ház fölötti parkolóban.

— A Parkerdőgazdaság azt kívánta, hogy a parkolót csak a szakhatóságok vegyék igénybe, magánautósok lehetőleg ne használják. Ez azonban lehetetlen: nagyon kevés a gyalogos túrista, abból a fogalomból nem lehetne megélni! — jegyzi meg az üzletvezetőnő.

— Akkor kikre épül a forgalom?

— Elsősorban a városból járnak fel a vendégek — felelt Farkas Béla. — Arra törekszünk, hogy bő választékot nyújtsunk, lehetőleg a városi áraknál olcsóbban. Hétvégeken diszkót rendezünk — egyelőre főleg ebből származik a jövedelmünk. Számíthatunk az érdeklődésre is, amit az új étterem kivált, de később erre már nem építhetünk. Idáig még megéri az üzlet.

Korszerű felszereléssel nyitották meg a házat. Fotó: Korda

— Szervezett csoportok egyelőre csak elvétve érkeznek — vette át a szót a feleség. — A színművészeti főiskolások tartottak nálunk bankettet, és lezajlott néhány brigádösszejövetel is. Különféle rendezvényekre a továbbiakban is vállalkozni fogunk. Arra lenne szükség, hogy az emberek megszokják, hogy itt már nemcsak szendvicset lehet kapni, hanem komoly vendéglő üzemel. Technikailag jól felszerelt konyhával rendelkezünk, egyszerre ötven fő számára készülhet az étel.

A tudósító — aki maga sem veti meg a jó ízeket — érdeklődéssel veszi kézbe a formás étlapot, hogy tájékozódjon a választék felől. Frissensültből például tizenhatféle szerepel —, s mint biztosítanak róla —, mindegyik kapható. Legdrágább közülük a bélszín Budapest módra (111 forint), legolcsóbb (55 forint) a rántott sertésmáj. Az étlap „fejezetei" között a vad- és halételek is megtalálhatók: vaddisznó, szarvas, harcsa, pisztráng.

— A jó konyhán kívül mi biztosíthatja az üzlet eredményességét?

— Stabilitást a szervezett étkeztetés adhat. Már több utazási iroda — a Pentatours, az Omnibusz, az Expressz és a MAHART — képviselőivel tárgyaltunk, a jövő évi programjaikban már szerepeltetni fognak, túristacsoportokat hoznak majd ide. Természetesen a csoportok miatt nem akarjuk kiszorítani az á la carte étkezőket sem — emelte ki Farkas Béláné.

— Térjünk át egy másik területre. Milyen szállláslehetőségeket biztosít a ház?

— Csak egy darab négyágyas szoba szolgál erre a célra, s egyelőre az sem működik — közölte a férj. — Tervünk szerint egy utazási irodával fogunk szerződést kötni, hogy ők adják ki. Egyetlen szoba miatt nem érdemes saját szervezésbe fogni. Ez a szálláskapacitás valóban igen kicsi. Úgy tudjuk, hogy a Parkerdőgazdaság egy új, külön létesítménnyel tervezi a bővítést.

H. Á.

Hogyan sikerült az idei őzvadászat?

— Az őz elsősorban a sík vidéket kedveli, a középhegységek — mint a Pilis — nem biztosítanak ideális élőhelyet számára: de azért itt is megtalálható a mezőgazdasági területekhez csatlakozó erdőszéleken — bocsátotta előre Csada Ferenc vadászati főelőadó, mikor az őzvadászat helyzetéről kérdeztük. — Mivel az élőhely nem ideális, az őzek szaporodása és megmaradása hullámzó képet mutat. Sokat árthat például egy kemény tél. A kóbor kutyák is nagy károkat okoznak. Tavalyi becslés szerint területünkön az őzek száma 500 körül mozog; **ha évi 100—150-et kilövünk, akkor marad meg a törzsállomány.** A trófeaszerzés miatt több bak kerül puskavégre, mint suta, így az ivararány a suták javára tolódik el. A sutavad kilövését a személyzet végzi. Özbaktrófeára a hatvanas évek közepétől jelentkezett külföldi kereslet, akkor indítottuk be az ilyen vadászatot. Az utóbbi időben 50—80 között változik a külföldi vadászok által évente elejtett bakok száma.

Igaz, nagyon kevés a kiemelkedő trófea. Csaknem válogatás nélkül lehet kilőni az őzbakokat, kevés olyan akad, amelyiknek az elejtése hátrányos lenne az állomány fejlődésére. **Évente egy-két trófea éri el a bronz, esetleg az ezüst fokozatot.** Az utóbbi húsz évben csak egyetlen bak érdemelt aranyérmet. A trófeák zömének 15 ezer forint körüli az értéke, természetesen devizában.

Vállalatunk vezetősége tíz éve elhatározta, hogy vérfrissítéssel javít az állomány minőségén. Jobb minőségű törzset az Alföldről, Szentes környékéről hozattunk be, ez három esetben 20—20 darab őzet jelentett, 1:1-es ivararányban. 20-at Hosszúhegyen engedtünk el, 40-et pedig Pilismarót közelében: részben Körtvélyesen, részben Miklósdeákvölgyben. Az állomány minősége azonban nem változott meg jelentősen. **Lehetséges, hogy a jobb törzs visszafejlődött a kedvezőtlenebb körülmények hatására.** Egy másik ok az lehet, hogy a sík területről betelepített őzek télen lementek a mezőgazdasági területre, ahol sok veszély fenyegette őket: elütötték az autók, kutyák áldozatául estek.

A külföldiek legszívesebben májusban jönnek őzre vadászni. Ennek az az oka, hogy a sík területeken ilyenkor még nem túl magas a növényzet, könnyebben meg lehet látni a vadat. Azt hiszik, hogy az erdőben is így van, pedig ez nem törvényszerű. Valójában **az lenne a legelőnyösebb, ha a párzási időszakban, július 20. és augusztus 20. között zajlana a vadászat.** Ilyenkor hívni is lehet az őzet. Az állomány szempontjából azért lenne kedvező ez az időszak, mert így részt vehetnének a szaporodásban a kilövésre kerülő bakok is; ezt a májusi vadászat lehetetlenné teszi.

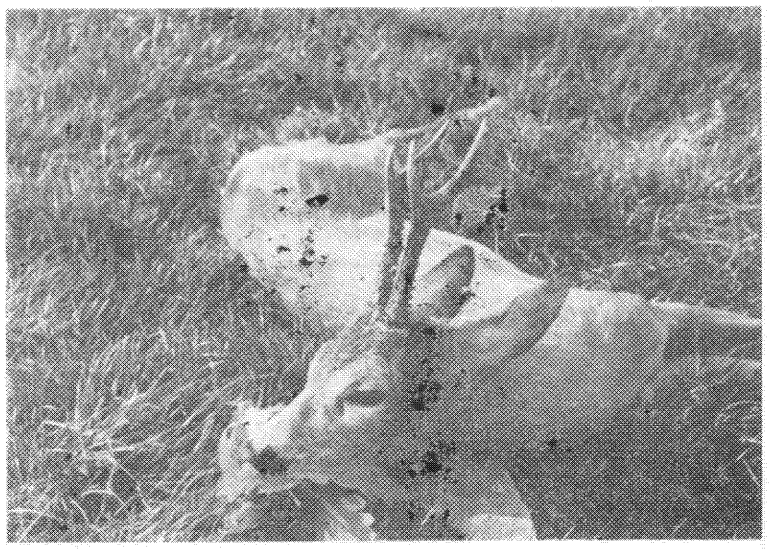

Egy különösen szép bak az idén elejtettek közül.

Ami az idei eredményeket illeti, a mai napig — június 24-éig — a külföldi vadászok 41 őzbakot ejtettek el, általában 150 és 300 gramm közötti trófeasúlyokkal. A legszebb trófea 460 grammos, ezüstérmes. Paul Linder, NSZK-beli vendégünk zsákmányolta Visegrád közelében. Idáig 800 ezer forintos bevételt hozott az őzek vadászata, de ez az összeg még növekedni fog. Jönnek még vendégek; lehetséges, hogy 60 bakot is sikerül meglövetnünk. Egyébként két jó őzes területünk van: a Szentendrei Erdészethez tartozó Hosszúhegy, továbbá a Búbánatvölgy.

A beszélgetést a hosszúhegyi vadászházban folytattuk, **Perlaki Kornél** és **Puss László** erdészekkel.

— Az erdőhöz itt elég sok mezőgazdasági terület, legelő, rét csatlakozik, s ez viszonylag kedvező körülményeket nyújt az őzeknek — kezdte Perlaki Kornél. — Az erdőben és a környező mezőgazdasági területeken együttesen 80—90 őz él. Hét-nyolc éve elsősorban csak a selejtet lőttük ki. Így elindult egy fejlődési folyamat, és **most már szabályos 6-os bakok** találhatók nálunk. Idén a külföldiek 11 bakot ejtettek el idáig.

Puss László fényképeket mutat; az egyik felvételen ő maga látható egy külföldi vendégvadász társaságában, az elejtett őzbak mellett. Megkértük, mesélje el, hogyan zajlott le a vadászat.

— Ezt a bakot Walter Polacek osztrák vadász ejtette el, május első hetében. Egy szálerdőben cserkeltünk; ez a vad a sózónál volt egy fiatal bakkal, de először nem vettük észre. Akkor láttuk meg, amikor a fiatal megugrott, s vitte magával a másikat is a sűrűbe. Lemondtunk róla, indultunk visszafelé a házba. Nagy szerencsénk volt: útközben elszaladtak előttünk, s tőlünk körülbelül 40 méterre megállt. A külföldi vadásznak így sikerült elejtenie.

— Szerencse is kell a vadászathoz! — tette hozzá Perlaki Kornél. — Ha egy hét alatt sikerül két bakot meglövetni, az pilisi viszonylatban már jó eredménynek számít. **H. Á.**

Jó üzlet a vadhús

Erdőgazdaságunk számára lényeges pénzforrást jelent a vadhús értékesítése is. Az évente átlagosan meglőtt 1200 nagyvad — szarvas, őz, muflon, vaddisznó — húsának eladásából 3—4 millió forint közötti bevétel származik. A vadhússal való gazdálkodás kérdéseiről **Csada Ferenc** vadászati főelőadó adott tájékoztatást.

— Milyen módon történik az értékesítés?

Húsbontás a visegrádi hűtőkamrában. Fotó: Korda

— A lőtt vadat három hűtőkamrában gyűjtjük össze. Itt egy hétig tudjuk tárolni, ez idő alatt dől el, hogy hová kerül a továbbiakban. A teljes mennyiség **háromnegyedét a VADEX-nek adjuk el,** számunkra ez a legkifizetődőbb. Társulásos viszonyban állunk velük, a hús árán kívül egyéb jövedelmünk is származik ebből az üzletből.

A maradék negyedrész helyi értékesítésre kerül. Az erdészetek vezetői adnak el vadhúst különböző intézményeknek, éttermeknek, túristaházaknak, illetve vállalatunk dolgozóinak. A külső cégeknek — ha egészben veszik meg a vadat — hasonló árat kell fizetniük, mint amit a VADEX adna érte. Ha bontott húst kérnek, az természetesen többe kerül. Például a vadisznó ára szőrben—bőrben 80 forint kilónként, az őzé 140 forint; bontva pedig 110 forint, illetve 160 forint. Saját dolgozóink igen olcsón — mindössze 50 forintért — kapnak egy kiló vadhúst. E téren az igények meghaladják a lehetőségeket, ezért **olyan rendelkezést kellett hozni, hogy egy személy egyszerre nem vásárolhat többet 3 kilogrammnál.**

Igazság szerint nem érdemes bontott húst árusítani, mert nagy veszteséggel jár. Évente mintegy negyedmillió forintnyi vesztesége származik a vállalatnak a helyi értékesítésből. Megtörtént, hogy a kínaiak féláron kínált vaddisznóhússal betörtek az európai piacra. Úgy leszorították az árakat, hogy nekünk is jobban kifizetődött a helyi értékesítés. Ez a helyzet azonban már megváltozott, az árak helyreálltak. Ezért — mint már említettem — számunkra az a legnyereségesebb, ha a lőtt vadból minél több kerül a VADEX soponyai hűtőházába.

— A jövőben korlátozni kívánják az erdészetvezetők helyi értékesítési lehetőségeit?

— Nem szándékozunk új megkötéseket bevezetni. Az erdészetek vezetői a kilőtt vaddisznók 30 százaléka fölött rendelkeznek, más vadból csak a másodosztályúval, illetve azzal, amit meg kell nyúzni, mert a vadász igényt tart a bőrre is.

— Mi történik a többi lenyúzott bőrrel?

— A bőr elveszítette értékét. A MÉH telepei foglalkoznak a felvásárlásával, azonban **olyan keveset fizetnek, hogy a szállításhoz szükséges benzin is többe kerül.** Ilyen körülmények között a bőrt vagy vállalatunk dolgozói veszik meg — kilónként 10 forintos áron —, vagy tönkremegy és eltüzeljük. Évente mintegy 300 darab pazarlódik így el, de nem tudunk mit tenni ez ellen.

— A vadhús értékesítése jó üzletet jelent gazdaságunknak. Lehetséges a termelés fokozása?

— Visegrádon 220 hektáros vadaskertet létesítünk, amely három éven belül üzemelni fog. Ez a trófeák és a hústermelés szempontjából is előnyös lesz. **A hústermeléshez egyébként a dám felelne meg a legjobban,** ez azonban a Pilisben nem honos. Gondoltunk rá, hogy a vadaskertbe dámot is betelepítünk. A dolog azon múlik, hogy lesz-e kereslet a húsára, milyen áron tudjuk beszerezni a törzset, s hogyan érzi magát a dám a Pilisben. **H. Á.**

Egy fiatal szakember útkeresése

A ráckevei erdészet erdőművelési ügyeinek kormányzása éppen az újságíró látogatásának napján került új kezekbe; Mizik András helyett júliustól már hivatalosan is *Pintér Zoltán* (26 éves) látja el a műszaki vezető feladatait. Új munkatársunkat eddigi pályaalakulásáról, terveiről, személyes helyzetéről kérdeztük, bepillantást kérve egyúttal a fiatal erdőmérnökök általános gondjaiba is.

— Nos, én valóban gyermekkorom óta erdésznek készülök. A bátyám is erdőmérnök, de nem tőle jött a hatás; én még előbb kezdtem erdészeti könyveket olvasgatni, mint ő... Gimnazistaként persze kicsit másként látja az ember az erdőt; fák, madarak, természet — csak az egyetem után derül ki igazán, hogy alapjában véve az erdész számára az erdő: termelőüzem. De persze ettől még erdő marad, fákkal, madarakkal, szabad levegővel, ami nekem hobbim is, nemcsak munkám terepe. Hétvégén a feleségemmel gyakran megyünk kirándulni az erdőbe, ahol hétköznap műszaki feladatok várnak.

Tavaly végeztem Sopronban, aztán Szombathelyre kerültem egy tervezőintézethez. Úgy volt, hogy ott telepszünk le, a feleségem is ott tanult, de nem volt lakás, és valahogy a munka sem állt közel hozzám. Mozgalmasabb és szélesebb körű tevékenység a gazdálkodóé; ilyen feladatot kerestem. Így találtam rá a ráckevei erdészetre, éppen kellett egy ember, március elsejével beléptem. Feleségem is talált a környéken pedagógusi állást, vállalati bérlakást is kaptunk, a feladat is nagyon vonzó volt, ami itt várt rám. Úgyhogy minden összejött. A pénzem sem rossz, 6900 bruttó, amihez jön még egy mellékállás: erdészeti szaktanácsadóként alkalmaz a kiskunlacházi téesz. Kijövünk anyagilag is. Ez sem könnyű ma, és egyáltalában; frissen végzett erdőmérnöknek állást találni sem egyszerű dolog manapság. Mi ötvenen végeztünk az évfolyamunkon, és éppen ennyi pályázatot is írtak ki: ám ezek közül sok az ország távoli sarkaiban, elég nehéz körülmények között adódó álláslehetőség, ahová nem szívesen jelentkeznek...

Ráckevén az erdőművelés műszaki vezetése lesz a feladatom; holnaptól már teljesen önállóan. Új erdőt létrehozni a vágásterületen, ez lesz a dolgom. Nem kis feladat, de nem tartok tőle: én komolyan vettem az egyetemet, amit lehetett, megtanultam, az elméleti felkészültségem, úgy vélem, megfelelő. A gyakorlati tapasztalat még persze kevés, de ez egy kitűnő kollektíva itt Ráckevén, minden segítséget megadnak, nem vagyok magamra hagyva. Jól érzem itt magam.

Az egyetem és a gyakorlati munka között persze számos különbség van. Egyelőre ténylegesen elég messze áll egymástól az erdő, mint a természet része és mint a gazdálkodás tárgya. Úgy, hogy utóbbinak van elsőbbsége. Persze pénzkérdés is, hogy a természeti és gazdálkodási szempontot közelítsük egymáshoz, de egyúttal szemlélet dolga is. Én erdőmérnöki feladatomnak éppen azt tartom legáltalánosabban, hogy a magam eszközeivel ezt elősegítsem. Olyan erdőket kell létrehoznunk, amelyekért környezetvédelmi szempontból sem kell szégyenkeznünk az unokáink előtt. Hogy ez a mai pénzszűke és a környezetszennyezés mellett lehetséges-e? Én optimista vagyok. Az emberiség mindinkább rákényszerül, hogy a természetet ne csak kiaknázza, de megőrzéséért, újratermeléséért is áldozzon... Ez vezeti majd az én munkámat is...

G. K. M.

A műszaki átvételek előtt

1987/88. évi mesterséges erdősítési tervünk megvalósításában kis mértékű elmaradás mutatkozik, elsősorban azért, mert néhány fafajból a szükséges mennyiséget nem tudtuk beszerezni és ezeket más fafajokkal sem lehetett helyettesíteni. Az *erdőfelújítás* során 95 hektáron terveztünk első kivitelt, de csak 88 hektáron sikerült végrehajtani, a pótlás viszont — 123 hektáron — tervszerűen alakult. Az *erdőtelepítésben* 9 hektáros pótlást terveztünk és 4 hektáron oldottuk meg. A *zöldövezeti fásítás* során a tervezett 45 hektárból 42 hektáron hajtottuk végre a pótlást.

Az erdősítést áprilisra gyakorlatilag befejeztük. Májusra csak 23 hektár húzódott át — ebből 11 hektár zöldövezeti fásítás — részben csemeteellátási gondok, részben munkaerőhiány miatt. Az erdészetek a csemeteültetési szezonban egyéb ágazataik dolgozóit is mozgósították, így az ültetés ütemét sikerült meggyorsítani. A téli hónapokat azonban nem használták ki a kellő mértékben, és változatlanul alacsony — csak 31 százalékos — az őszi erdősítés aránya.

Az ültetési anyag jó minőségű volt. Az erdősítést — a korábbiakhoz képest — nagyobb mértékben előzte meg talajelőkészítés, és emelkedett az 1 hektárra ültetett csemeték száma is. Azonban ültetési hibák (helytelen csemetekezelés, visszavágás stb.) változatlanul előfordultak.

Hegyvidéki erdészeteinknél az ültetéssel egyidejűleg jelentős vaddisznókár mutatkozott, így az erdősítést helyenként kétszer, sőt háromszor meg kellett ismételni. A vadkár május végéig nagy veszteségeket okozott a természetes újulatokban is. Az időjárás ezúttal mind az ültetési idényben, mind a későbbiekben kedvezően alakult. Kellő csapadék és meleg biztosítja a csemeték fejlődését. Sajnos, ezzel arányosan gyomosodás is fellép, így az erdőápolásban máris lemaradásba kerültünk.

Mindent egybevetve azonban bizakodással nézhetünk az erdősítések műszaki átvétele elé.

Szommer József

A Parkerdőgazdaság főigazgatója

kinevezte Mizik Andrást, a Pilismaróti Erdészet erdészetvezető-helyettesévé, **Pápa Jánosnét** a Natours Utazási Iroda üzemeltetési igazgatóhelyettesévé, **Petrovics Ferencnét** a Budapesti Erdészet könyvelőjévé;

alkalmazta és kinevezte Csorba Miklóst, a Natours Utazási Iroda igazgatójává, **Holmik Oszkárnét** a Budapesti Erdészet bérelszámolójává, **Mikó Zsoltnét** a Főépítésvezetőség anyaggazdálkodójává, **Sásdy Bélánét** a Szentendrei Erdészet műszaki adminisztrátorává, **Szigeti Jánost** a Főépítésvezetőség előkészítő tervezőjévé.

ELTÁVOZOTT A VÁLLALATTÓL

a Budapesti Erdészettől: **Szabó Béláné** bérelszámoló és **Takácsné Pálos Gabriella** vezető könyvelő,

a Szentendrei Erdészettől: **Burián Endre** műszaki vezető, **Csereklye Gabriella** pénztáros és **Németh Ferenc** kerületvezető erdész,

a Központból: **Hajós Judit** gépírónő, **Kugler Istvánné** csoportvezető, **Szabó Ferencné** főelőadó.

MŰSZAKI FŐVIZSGÁLAT

A közelmúltban zajlott le a daruk, emelőgépek, targoncák műszaki fővizsgálata. Az ipari röntgenvizsgálatokat a Daru-kontroll GMK, a targoncák állapotának elemzését a Környei Mezőgazdasági Kombinát egyik részlege végezte el. Sajnos, elég sok repedéses hibát találtak, az Esztergomi Erdészet egyik KCR daruját azonnal ki kellett vonni a termelésből. A javításokat a Műszaki Erdészet folyamatosan végrehajtja.

BIZTONSÁGTECHNIKAI ELLENŐRZÉS

Márciusban kezdődtek és várhatóan szeptemberben fejeződnek be az átfogó biztonságtechnikai vizsgálatok. Eddig a Ráckevei és a Budapesti Erdészetnél zárult le az öt évenként esedékes analízis. Súlyos hiányosságot eddig nem tapasztaltak.

A KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGÁÉRT

Májusban zajlott le a Műszaki Erdészet gépkocsivezetőinek komplex közlekedésbiztonsági, KRESZ és munkavédelmi vizsgáztatása, amely félszáz munkatársunkat érintette.

ALKOHOLSZONDA

A Fafeldolgozó Erdészetnél, a Főépítésvezetőségnél és Műszaki Erdészetnél korszerű, elektromos alkoholszondákat helyeztek üzembe, amelyekkel szúrópróbaszerű ellenőrzéseket végeznek.

SEGÍTSÉG A DIÁKOKTÓL

A pilismaróti általános iskola Hermann Ottó természetvédelmi szakköre gondozásába vette a Pásztorkút nevű védett erdei forrást. A gyerekek madárvédelmi napokon — Balogh László műszaki vezető munkatársunk vezetésével — harminc madárodut helyeztek el a szekrényhegyi erdőségben, és a megfigyelést, naplózást rendszeresen gyakorolják.

Féljünk a tűztől...!

A tűz szűntelen veszélyt jelent számunkra; ezt akkor sem szabad elfelejtenünk, ha az utóbbi években viszonylag szerencsések voltunk e téren. 1986-ban 14 tűzesetet regisztráltunk, s összesen 971 ezer forint kár keletkezett 25 hektárnyi erdőterületen. Csupán négy esetben észleltük azonnal a tüzet. Tavaly 11 eset fordult elő, 213 ezer forint kárt okozva 16 hektár erdőben. A csökkenést jórészt a csapadékos tavasznak köszönhettük. Háromszor sikerült azonnal közbelépni. Idén — e sorok írásáig — csak egy erdőtüzet jelentettek, s ennél sem következett be komolyabb kár. De még hátra van a nyár fele, s gyakran az ősz sem veszélytelen időszak.

Tűzvédelmi, megelőzési szempontból lényegében két területet kell megkülönböztetni Parkerdőgazdaságunknál: a hagyományos erdészeteket és az üzemszerűen működő egységeket. Szakmai szempontból az előbbiek élveznek elsőbbséget, de nagyon fontos a többiek tűzvédelme is. Míg az erdőkben időszakosan — döntően tavaszszal és nyáron — fokozódnak a veszélyek, az ipari területeken állandó veszélyforrásokkal kell szembenéznünk.

Tűzvédelmi **szervezetünk** megfelelően kiépített, s kisebb-nagyobb adminisztrációs hiányosságok mellett jó közepesen működik. Az erdészeteknél tűzvédelmi megbízottak dolgoznak, közülük egy — a Fafeldolgozónál — főállásban látja el feladatkörét.

A vonatkozó **szabályzatunk** 1976-ban íródott, s egyes részeiben már korszerűtlen; átdolgozása folyamatban van. A készülő, új tűzvédelmi jogszabályok megjelenésétől függetlenül 1989 első negyedévében szeretnénk hatályba léptetni az új szabályzatot.

Számos hiányosságot kell felszámolni. Az egységeknél nem rendszeresek a tűzvédelmi **szemlék** és a regisztrálásukkal is sok baj van. A tűzvédelmi **oktatás** színvonala elmarad a kívánatostól, holott a fluktuáció és a technológiák változása is jobb felkészítést igényel.

Tűzőrségünk nem minden esetben hatékony. A feltárt erdei tűzesetek viszonylag kis részét észleljük azonnal, s gyakran már csak az eloltás tényét állapítjuk meg. Tény, hogy a mai személyi jövedelemadórendszerben egyre nehezebb érdekeltté tenni a kollégákat a tűzőrség szervezésében, de e téren feltétlenül lépnünk kell. Csak egyetlen — nyolc fős — önkéntes tűzoltócsapatunk van, a Fafeldolgozó Erdészetnél.

A költségkereteket még gazdaságosabban kell felhasználnunk. Ezeken belül vannak olyan összegek, amelyek kifejezetten a tűzvédelemre és a megelőzésre szolgálnak, de a kereteket bővítik olyan összegek is, amelyek parkfenntartásra számolhatók el. (Például tűzőrségre, tűzrakóhely-takarításra.) **A közvetlen tűzvédelemre az utóbbi évek átlagában 450—550 ezer forintot terveztünk és használtunk fel.**

Tűzvédelmi **eszközeink** mennyisége és minősége megfelelő. A hagyományos erdészeteknél szerszámbázisok és kézi tűzoltókészülékek vannak. Az ipari üzemeknél kiépített tűzivízhálózattal és -tározókkal rendelkezünk. A Fafeldolgozó Erdészetnél egy kismotoros fecskendő és egy speciálisan átalakított UAZ gépkocsi is segíti a védelmet. A tűzivíztározók karbantartását, ellenőrzését rendszeresebben kell végeznünk.

Tavaly a kézi tűzoltókészülékek javításáért, karbantartásáért 130 ezer forintot fizettünk ki. Ez elég sok. Nagyobb gondot kell fordítanunk a készülékek állapotára, mert ezzel is költséget takaríthatunk meg.

A tűzvédelmi **propagandánk** viszonylag jó. Idén körlevélben kerestük meg a vonzáskörzetünkbe tartozó oktatási intézményeket, s felkértük őket a tanulóifjúság ez irányú befolyásolására. Valószínűleg ez is szerepet játszott abban, hogy még nem történt nagyobb baj. Az Erdei Művelődési Ház programjában hamarosan egy tűzvédelmi propagandafilm is szerepelni fog. Minden tűzveszélyes időszak előtt felvilágosító plakátokat helyezünk el a túristautakon és a park jellegű területeken. A Társadalmi Erdei Szolgálat aktivistái is részt vesznek a tűzvédelmi propagandában.

Vannak tehát eredményeink, de feladatunk is bőven akad. Érdemes mindezzel kapcsolatban — az elmúlt évek gyakorlatából — felelevéniteni három esetet.

1986. szeptember 22-én a tahi-i erdei rakodón ismeretlen tettesek a rakodón felhalmozott nyárkérgen raktak tüzet. Amikor elmentek, nem oltották el tökéletesen. **Hatvan űrmérték kérgezett nemesnyár papírfa égett el.** (Mellesleg: a sarangolási szabályok sem voltak betartva.)

Ugyanezen év október 9-én, Pilismaróton, a Bitócz-völgyben ismeretlen tettesek tüzet raktak a nagyvad-etető mellett, és nem oltották el. **Leégett az etető, a mellette lévő takarmánytároló és benne 27 mázsa első osztályú lucerna.**

Tavaly, augusztus 26-án a visegrádi bányában ütött ki tűz. Ezúttal mi magunk okoztuk a kárt. A Műszaki Erdészet itt tárolta selejt gumiabroncs-készletét. A Főépítésvezetőség erre rárhordott egy elégett, illetve részben elégett vágástéri hulladékot, feltehetően parazsat is. **A gumi begyulladt,** s csak másfél napos megfeszített munkával sikerült lokalizálni a tüzet.

Pápai István
főelőadó

Jól sikerült a jelölőverseny

Május 27-én került sor erdőgazdaságunk harmadik jelölőversenyének lebonyolítására, ezúttal a Szentendrei Erdészet rendezésében. A szervezők közül *Zambó Pétert* kértük meg, hogy számoljon be a versenyről.

— Az erdőművelés alapja a jelölések elvégzése: már a tisztításnál, gyérítésnél eldől a véghasználati állomány minősége. Ezért érdekes a versenyen résztvevő erdészek számára az összehasonlítás, hogy mennyire sikerül megközelíteniük a többi szakember koncepcióját — mondta Zambó Péter —. A célnak megfelelő erdőrészt jelöltük ki, törekedtünk rá, hogy elegyes legyen az állomány, az erdőművelés szempontjából érdekes, bonyolult feladatot adjon a törzskiválasztó gyérítés során. Három parcellát különítettünk el a kiválasztott erdőrészen (minden erdészettől — a rendező Szentendrét kivéve — háromfős csapat indult.) A központ szakembereinek segítségével előre kijelöltük a kivágandó és meghagyandó fákat. Ennek alapján értékeltük azután a résztvevők megoldásait. Különböző pontszámokkal mértük, hogy a java fák, talajárnyalók, segítőfák és a kivágandók közül melyeket tartottak érdemesnek a megmaradásra és melyeket ítéltek fölöslegesnek az egyes versenyzők. Mint kiderült, a zsűriéhez nagyon közel álló koncepció szerint dolgoztak, jelöléseik nem jártak messze a bizottság elképzeléseitől. Az elért pontszámoknál sem mutatkozott nagy szórás.

A verseny a szakmai előnyökön kívül azzal a haszonnal is járt, hogy különböző erdészeteknél dolgozó szakembereink találkoztak, tapasztalatot cseréltek egymással.

✶

A verseny győztese *Zsiros Mihály* kerületvezető erdész (Esztergom) lett, a második és a harmadik helyen *Katona Imre* és *Homor Jenő* visegrádi kerületvezető erdészek végeztek.

Csapatban a *Zsiros Mihály, Bakó Zsigmond, Forró Csaba* összetételű esztergomi csapat lett az első.

Az első három helyezett egyéni versenyző és a győztes csapat összesen 13 500,— Ft jutalmat kapott.

H. Á.

Több javaslatot várunk

Beatus ille, qui procul negotiis — boldog, aki távol él a közügyektől, mondták a régi rómaiak. Az OEE Pilisi Csoportjának titkáraként néha magam is így érezném, ha a sok fáradtságot, a közvetve és közvetlenül kapott fricskákat nem ellensúlyozná a sok szép élmény.

Először is egy itt-ott tapasztalható tévhitet szeretnék eloszlatni. Eszerint létezik valamiféle bennfentes kör, amelynek tagjai részt vehetnek minden kurrens rendezvényen, míg a többség ezekből kireked. Ez az állítás valótlan. A rendezvényeket vagy mindenki számára meghirdetjük, vagy valóban csak kijelölt tagoknak, de ez utóbbi esetben mindig és szigorúan szakmai továbbképzésről, például jelölőversenyről van szó, amelyet a vállalat munkaidőben szervez. A mindenki számára meghirdetett rendezvényekre vagy névre szóló meghívót küldünk, vagy — a központban és minden erdészetnél megtalálható — helyi megbízottakon keresztül értesítjük a tagságot.

Jó becsléssel állíthatom, hogy **tagságunk igen nagy része — közel 100 fő — évek óta gyakorlatilag semmilyen rendezvényen nem vett részt.** Mintegy 46 fő azok száma, akik változó gyakorisággal jelennek meg, s csak 26-an igénylik rendszeresen a programokat.

A passzivitás gyakran érthető, hiszen rohanó világunkban kevés idő marad a közösségi életre, továbbképzésre. De ilyen nagy mértékben? Ezen érdemes közösen elgondolkodnunk.

Meglehet, a csoport vezetése sem mentes a hibáktól. Ám azt felelősen állíthatom, hogy igyekszünk figyelembe venni minden reális programjavaslatot. Minden évben több olyan rendezvény akad, amelyek immár hagyományosnak számítanak, mint például a nyugdíjas műszakiak találkozója, a jelölőverseny. Több program viszont közvetlenül a tagság javaslatára kerül az éves tervbe. E célból minden ősszel kérdőíveket küldünk ki, megtudakolni, hogy ki mit szeretne jövőre.

Az idei rendezvényterv összeállításához **tavaly ősszel 166 űrlapot küldtünk ki, s mindössze 45-öt kaptunk vissza kitöltve.** Ez önmagában nem is túl rossz arány. Azonban e 45 űrlapból a központ és két erdészet dolgozói 37-et küldtek vissza, a többi egységnél csak igen szórványos aktivitást tapasztaltunk. Akadt olyan erdészet, ahol a tagok száma 24 fő, s közülük egy nyugdíjas küldte vissza a kérdőívet.

Idén ősszel újra lebonyolítjuk e közvéleménykutatást. Remélem, ezúttal nagyobb érdeklődést tapasztalhatok, s többen belátják, hogy nem csak kritizálni kell a programokat, hanem segíteni is azok összeállításában.

Bánó László
az OEE Pilisi Csoportjának titkára

PARKERDŐGAZDASÁG

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság dolgozóinak üzemi lapja.
Megjelenik kéthavonta.
Kiadja: a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó:
Siklósi Norbert vezérigazgató
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
A szerkesztőbizottság elnöke:
Márkosi Lajos
Felelős szerkesztő:
dr. Sébor József
A lap ára: 1,80 Ft
88-09715 Petőfi Ny. Kkfháza
Felelős vezető: Bodor Béla